

Предшколска установа „Ђурђевдан“ , Вртић „Невен“ Крагујевац

Радица Шекуларак Томић, струковна васпитачица; radicasekularac@gmail.com; 060/366-4373

Весна Петковић, струковна васпитачица; v.petkovic1966@gmail.com; 062/380-989

ПРОЈЕКАТ „ЧОВЕК НАРЦИС, ЦВЕТ НАРЦИС“

Резиме:

Идеја за тему/пројекат проистекла је из заинтересованости деце након читања приче „Нарцис.“ Увидевши дечију заинтересованост и на основу упитаности везане за ликове из приче који долазе из грчке митологије (Нарцис, нимфа Ехо, богиња Хера, богиња Афродита) као и запажања цвета нарциса васпитачи су имали испред себе јасан циљ. Тај циљ је подршка добробити у реалном програму кроз инегрисано учење. Пројекат је постао изазован, стваралачки процес како за децу, тако и за васпитачице и родитеље.

Кроз развијање теме/пројекта заједно смо истраживали изворе учења везаних за тему, проширивали искуства деце, доживљаје и сазнања, разматрали потенцијална места у локалном окружењу на којима можемо учити са децом и другим одраслима из локалне заједнице. Игра деце је подржана нашим учешћем, као и учешћем родитеља. Деца и васпитачице су позвале родитеље да се укључе и буду део пројекта у склопу заједнице учења у подржавању активног учешћа родитеља у непосредан живот и рад вртића. Родитељи су нам били од велике помоћи у доношењу литературе, слика, прављењу Партенона, набавка материјала, прављењу инсталација, садња нарциса, активном учешћу у радионици. Учествовали су заједно са децом и васпитачицама у уређењу физичке средине-радне собе и простора испред собе. Простор је на видљив начин осликавао тему пројекта „Човек нарцис, цвет нарцис“ који се састојао из 3 дела. У првом делу деца су имала прилику да се кроз причу „Нарцис“ упознају са животом и особинама грчких богова и богиња. У другом делу бавили смо се нарцисом као особином личности и истраживали какав је човек нарцис. Трећи део је обухватио цвет нарциса, његов изглед и начин настанка. Овим пројектом стварали смо прилике деци за разноврсне доживљаје из којих могу развијати идеје. Подстицали њихову упитаност кроз понуде више различитих предлога као могућности за истраживање.

Старија васпитна група

Број деце: 26

Трајање пројекта: 5.2.2024 – 18.4.2024. године

Кључне речи: Нарцис, Ехо, грчка митологија, богови, богиње, нарцис цвет.

Увод у пројекат:

Пројекат „Човек нарцис, цвет нарцис“ настао је након читање приче „Нарцис.“ Повод за пројекат потекао је из заинтересованости деце за ликовима из грчке митологије који се помињу у причи (Нарцис, Ехо, Хера). У даљем току развијања пројекта бавили смо се и нарцисом као особином личности и о самом цвету поменутог нарциса.

Након читања приче кроз приповедање као једног од темеља развоја ране писмености, деца су износила мишљење о самој причи и ликовима који се у њој помињу. Упитаност деце о доживљеном искуству везаног за причу била је уједно и прилика за истраживање, праћење и подржавање њихове идеје и иницијативе. То се огледало у следећим питањима и констатацијама.

„Ехо је када вичеш напољу, у кући, у ходнику и вратити се глас неколико пута:“

„Када сам био на Тари и ја сам чуо Ехо.“ У.В.

„Ко је Хера и зашто је одузела говор од Ехо?“ Ј.Б.

„Мене занима како Хера може да баци чини?“ Н.И.

„А мене занима како неко може да се заљуби у себе као нарцис?“ В.М.

„Када сам био код ујке и ујне пре, видео сам у башти нарцис.“ Д.М.

Након ових питања, заинтересованости за ликове у причи из грчке митологије, делимично разумевање суштине значења нарциса, убацили смо провокацију кроз слике ликова из грчке митологије и цвета нарциса, чија сезона цветања ускоро креће.

Имајући у виду да су интересовања деце за ову тему пројекта све већа и шира одлучили смо да обавестимо и родитеље писмом путем вибер групе и Почетног паноа испред собе. Замолили смо да нам дају предлоге, као и да учествују у набавци материјала како би задовољили дечију радозналост, дали одговоре на питања, а уједно и сви заједно нешто ново научили. Родитељи су се укључили кроз набавку литературе из грчке митологије, штампање слика за почетни пано, доношење разног материјала везаног за тему пројекта.

Развијање пројекта:

У библиотеци нашег вртића поред неколико занимљивих књига нашли смо и едукативне карте Учим и играм се – Грчка митологија. То је квиз где се деца на једноставан и забаван начин кроз игру упознају са светом старе Грчке. Претраживајући интернет запазили су Олимп као место живота грчких богова и богиња и сви заједно дошли на идеју да направимо Олимп у нашој соби, тачније на Процесном пану. Деца су гужвала пак папир, цртала, резала и лепила грчке богове на њему. Схватили су у том раду да је Зевс врховни бог, поред њега је Хера, његова жена која се помиње у причи да је одузела глас Ехо.

Сл. бр. 1. Истражујемо – где су живели грчки богови? (Олимп)

Дечак У.В. је рекао: „Залепио сам грчке богове. Недостаје ми само један. Тешка су ми њихова имена, па их нисам све запамтио.“

Пре него што су почели да цртају грчке богове и богиње деца су посматрала слике на којима су они, препознавала самоиницијативно памтила њихова имена и улогу. Прво су то били богови из приче, а затим и остали који су им били интересантни. Таквим истраживањем подстицали смо њихову идеју и иницијативу, омогућили да истражују чиме се подупире доживљај зачудности. Имајући у виду да ће деца још боље истраживати ако виде да и одрасли истражују кроз различите изворе сазнања, материјале и алате укључили смо и родитеље у прављењу Партенона – куће грчких богова на Олимпу.

Сл.бр.2. Родитељи направили Партенон

Сл.бр. 3. Стубови и кров Партенона на вратима собе

Макете Партенона су биле како у соби тако и у простору испред собе. Дечак В.М. је желео да објасни како изгледа Партенон и како је правио свој. Д.М. га је упитао: „Због чега имаш са једне стране један кров, а са друге стране други кров? Могао си само један.“ Низали су се дечији искази и запажања. Све је за њих ово били ново и изазовно за даље истраживање. Наставили смо са местом живота у старој Грчкој – Партеноном и одлучили да направимо нешто слично на вратима наше собе. Имајући у виду да се рана писменост развија током целог периода предшколског васпитања и образовања и да се не своди само на писање слова, подстицали смо писменост кроз игру. Она је подразумевала цртање делова (линије и облике) Партенона црним фломастером на белом папиру. Такве стубове и кров Партенона поставили смо на вратима наше собе.

Наставили смо даље истраживање кроз ликове из приче „Нарцис.“ Начинима симболичког изражавања девојчице су пожелеле да буду у улози Афродите – богиње љубави и лепоте. Тако обучене као у старој Грчкој шириле љубав и лепоту у целом вртићу.

Сл.бр.4. „Ја сам Афродита“ богиња љубави

Сл.бр.5. „Мали нарциси у огледалу“

Након истраживања грчких богова и богиња, уследио је део који се односи на нарцисодност као особину личности. Од почетка развијања пројекта, тачније од самог читања приче деца су често постављала питање: „Како неко може да се заљуби у себе гледајући се у води или у огледалу?“ Уследило је повезивање пројекта са пројектом Млађе васпитне групе везаног за огледала. Постали су мали нарциси гледајући свој лик у огледалу и говорили да су сада као нарцис из старе Грчке.

У. В. „Ми се гледамо у огледалу, а нарцис у води.“

Док смо се ми бавили нарцисом из грчке митологије и као некој особи која воли само себе, почело је и цветање цвета нарциса у башти, продаја на пијаци. Одлазили у шетњу у потрази за нарцисима. Деца су доносила од куће овај цвет, куповала на пијаци приликом доласка у вртић. Уследила је и садња код нас у соби. У набавци луковица цвета и земље помогли су нам родитељи. Убрзо је наша соба била испуњена нарцисима, као и простор испред собе. Цртали смо делове овог цвета за Процесни пано, ишли у обилазак оближње пијаце и од продавачице добили на поклон букет белих нарциса.

Сл.бр. 6. Посета пијаци на којој је цвет нарцис

Сл.бр. 7. Садимо нарцисе

Вратили смо се на нашу причу „Нарцис“ и подсетили како је настао цвет нарцис по грчкој митологији. Деца су закључила да не треба бити заљубљен у себе. У том нашем разговору дечак У.В. је рекао: „Да се човек нарцис није зљубио у себе, не би процветао ни први цвет нарцис.“ Овом реченицом смо и затворили даље развијање теме пројекта, јер су деца схватила суштину целог пројекта.

Прослава пројекта

Пројекат смо прославили радионицом на предлог родитеља са психологишкињом наше установе. Тема радионице је била: „Нарцисодност као особина личности.“ Циљ округлог стола је био упознавање родитеља са особинама личности нарциса и значају васпитних стилова на раном узрасту. У другом делу радионице деца су приказала шта су истраживала у току пројекта.

Пројекат је завршен 18.4.2024.године.

Запажања о пројекту:

Пројекат „Човек нарцис цвет нарцис“ омогућио је дељење искуства и заједништва у истраживању како деце, тако и родитеља и васпитачица. Проширивали смо учење кроз игру, чиме се омогућава доживљај зачудности. Идејама и акцијама свих нас подржавали допринос кроз видљиве процесе учешћа кроз панеле, паное и инсталације као и продукте који су настали у току пројекта. Деца ће и након завршетка пројекта користити као прилике за игру и нова истраживања.

Литература:

Стојановић, Б. (2004). *Истраживачи дечјих душа*. Нови Сад: Драгон.

Бренесиловић, Д. Крњаја, Ж. Јовановић, М. Сјеничић, Г. (2022). *Стратегија заједничког развијања програма у складу са специфичностима појединих узраста деце*. Београд : Министарство просвете, науке и технолошког развоја.

Група аутора. (2022). *Илустроване приче из грчке митологије*. Београд: Креативни центар.

Сара Роси. (2019). *Грчки митови за децу – богови и хероји*. Београд: Лагуна.

Група аутора. (2022). *Учим и играм се – Грчка митологија, Квиз*. Београд. Вулкан издаваштво.